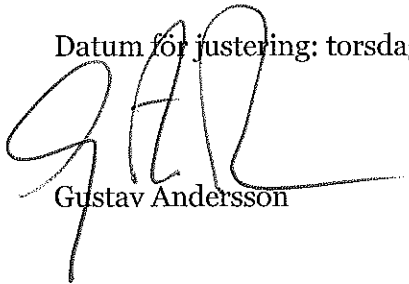

Sammanträde med landstingsstyrelsens beredning för miljö- och skärgårdsfrågor

Datum för justering: torsdagen den 16 maj 2013

Gustav Andersson

Cecilia Obermüller

*Plats: Berga
naturbruksgymnasium*

Närvarande

Ledamöter

Gustav Andersson (C)
Mikael Freimuth (M)
Elisabeth Dingertz (M)
Cecilia Obermüller (MP)
Krister Nilsson (S)
Mattias Sääksjärvi (S)
Lars Wedén (FP)
Carl Johan Schiller (KD)

Ej närvarande

Ledamöter

Håkan Jonsson (S)

Närvarande

Politiska tjänstemän

Karin Ernlund
Henrik Thunes
Therese Rudajko

Tjänstemän

Peter Haglund
Börje Wredén
Fredrik Meurman
Jan Lindquist
Pia Eliasson
Charlotta Brask
Fredrik Rangstedt

§ 18

1

Justerare och justeringsdag

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade

att utse Cecilia Obermüller att jämte ordföranden justera dagens protokoll

att justering äger rum torsdag den 16 maj kl 15.

§ 14

2

Beslut fattade med stöd av delegation

Förteckning 2013-04-19 bidrag ur skärgårdsanslaget

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade

att lägga anmälningsärendet till handlingarna.

§ 19

3

**Ansökan om bidrag ur miljöanslaget för projekt för att förbättra luftmiljö och folkhälsa i Storstockholm av att överföra arbetspendling från bil till cykel
LS 1304-0480**

Tjänsteutlåtande 2013-04-18

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet med förvaltningens förslag

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet besluta att avslå Umeå universitets ansökan om bidrag för ett tillämpat forsknings- och demonstrationsprojekt som avser att kvantifiera potentialen för att förbättra luftmiljö och folkhälsa i Storstockholm av att överföra arbetspendling från bil till cykel.

§ 20

4

Ansökan om bidrag ur miljöanslaget för projekt med informationsarbete i syfte att främja en snabb ökning av mängden insamlat matavfall för biogasproduktion i Stockholms län

LS 1304-0493

Tjänsteutlåtande 2013-04-18

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet med förvaltningens förslag

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet avslå Biogasakademins ansökan om bidrag för informationsarbete i syfte att främja en snabb ökning av mängden insamlat matavfall för biogasproduktion i Stockholms län inkl. skärgården/skärgårdstrafiken.

§ 21

5

Ansökan om bidrag ur miljöanslaget för forskningsprojekt om bullerstörningar i relation till väg-, tåg- och flygtrafik hos de boende i Upplands Väsby

LS 1301-0126

Tjänsteutlåtande 2013-04-18

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet med förvaltningens förslag

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet att avslå Centrum för Arbets- och miljömedicins ansökan om bidrag för ett tillämpat forskningsprojekt som avser att kartlägga upplevd bullerstörning i relation till väg-, tåg- och flygtrafik hos de boende i Upplands Väsby.

60

9

§ 22

6

**Ansökan om bidrag ur miljöanslaget – Odlar i fiskbajs – Hållbar kretsloppsodling för fisk- och växtproduktion
LS 1210-1344**

Tjänsteutlåtande 2013-04-24

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet med förvaltningens förslag

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet bevilja Centrum för hälsa och byggande vid KTH bidrag med högst 405 000 kronor – dock högst 50% av total kostnad – för medfinansiering av projektet ”Odlar i fiskbajs – Hållbar kretsloppsodling för fisk- och växtproduktion” under förutsättning att övrig finansiering ordnas, samt

att utbetalning, redovisning och eventuell återbetalning av beviljade medel ska ske enligt förvaltningens anvisningar.

§ 23

7

**Remiss om rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län
LS 1303-0464**

Tjänsteutlåtande 2013-04-16

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet med förvaltningens förslag, *bilaga 1*.

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet att avge yttrande över remiss om rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län i enlighet med förslag.

§ 24

8

**Regional miljöstrategi för vatten
LS 1203-0461**

Tjänsteutlåtande 2013-04-22

Följande yrkanden framställdes

dels av ordföranden m fl att beredningen i enlighet med förvaltningens förslag föreslår Tillväxt- och regionplaneringsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att godkänna bilagt förslag till regional miljöstrategi för vatten.

dels av MP-ledamoten att beredningen föreslår Tillväxt- och regionplaneringsutskottet besluta i enlighet med *bilaga 2*.

Propositioner om bifall till yrkandena ställdes.

Ordföranden fann propositionen om bifall till sitt m fls yrkande med övervägande ja besvarad.

Miljö- och skärgårdsberedningen hade sålunda i enlighet med förvaltningens förslag beslutat

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att godkänna bilagt förslag till regional miljöstrategi för vatten.

MP-ledamoten anmälde *reservation* till förmån för sitt yrkande.

§ 25

9

**Miljöredovisning 2012 för Stockholms läns landsting
LS 1303-0357**

Tjänsteutlåtande 2013-04-22

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet med förvaltningens förslag

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att godkänna bilagd miljöredovisning för landstingskoncernen för år 2012.

MP-ledamoten anmälde *särskilt uttalande, bilaga 3.*

§ 26

10

**Slutrapport för handlingsprogrammet energi och klimat
LS 1102-0298**

Tjänsteutlåtande 2013-04-15

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet med förvaltningens förslag

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet att godkänna slutrapporten för handlingsprogrammet energi och klimat.

MP-ledamoten anmälde *särskilt uttalande, bilaga 4.*

§ 27

11

**Förslag till färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050
LS 1303-0466**

Tjänsteutlåtande 2013-4-23

Följande yrkanden framställdes

dels av ordföranden m fl att beredningen i enlighet med förvaltningens förslag föreslår Tillväxt- och regionplaneringsutskottet besluta att avge yttrande över förslag till färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 i enlighet med förslag, *bilaga 5.*

dels av MP-ledamoten att beredningen föreslår Tillväxt- och regionplaneringsutskottet besluta i enlighet med *bilaga 6.*

Propositioner om bifall till yrkandena ställdes.

Ordföranden fann propositionen om bifall till sitt m fls yrkande med övervägande ja besvarad.

Miljö- och skärgårdsberedningen hade sålunda i enlighet med förvaltningens förslag beslutat

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet besluta att avge yttrande över förslag till färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 i enlighet med förslag.

MP-ledamoten anmälde *reservation* till förmån för sitt yrkande.

§ 28

12

Muntlig information

Peter Haglund informerade om ärenden som kan behöva behandlas före nästa sammanträde med beredningen.

§ 29

Ändrat sammanträdesdatum

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet förslag från ordföranden

att beredningens sammanträde den 12 november flyttas till den 19 november kl 14.00.

Vid protokollet

Börje Wredén

Länsstyrelsen i Stockholms län
Avd för samhällsbyggnad
Box 22067
104 22 Stockholm

Yttrande över remiss om rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län

Tillväxt- och regionplaneringsutskottet ställer sig positivt till det förslag till nya rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län som nu har sänts ut på remiss. Det är rimligt att nya förbättrade bedömningsgrunder och underlag får ligga till grund för mera nyanserade riktlinjer, med en geografisk uppdelning av kustzonen i fem delar.

Det går tydligt att utläsa av remitterat faktablad att Länsstyrelsen inte längre kommer att hänvisa till de generella rekommendationer som anges i RUFSS 2010. Tills vidare avser landstinget att i planärenden rörande grundläggningsnivåer längs Östersjökusten hänvisa till Länsstyrelsens rekommendationer.

Utskottet ser vidare att Länsstyrelsens arbete fungerar som en viktig uppdatering i Landstingets arbete med regionplanering. På vilket sätt de nya rekommendationerna påverkar ställningstaganden och riktlinjer i en framtida regionplan avgörs i arbetet med en kommande regionplan.

Regional miljöstrategi för vatten

Miljö- och skärgårdsberedningen (Beredningen) föreslår att Tillväxt- och regionplaneringsutskottet ska föreslås besluta

att avge yttrande i enlighet med nedanstående skrivelse samt i övrigt enligt förvaltningens tjänsteutlåtande.

Beredningen är positiv till att Stockholms läns landsting tar fram en samlad miljöstrategi för vatten. De prioriterade målområdena är relevanta och ambitionsnivån är hög.

Det är mycket väsentligt att de mål som ska anges utifrån strategin och ska arbetas fram under 2013 är både tidsatta och mätbara då det ökar chansen till framgång. Adekvata resurser för genomförande samt senare mätning och uppföljning av målen måste ges.

Tanken med samverkan med andra aktörer måste vara att resurser kan optimeras för att kunna gå från ord till handling.

Beredningen vill betona vikten av arbetet med att upprätta en regional plan för reservvattentäkter inom Mälarens avrinningsområde och säkra reservvattentillgången för samtliga sjukhus inom SLL

Beredningen vill lyfta tanken på att arbeta med ekosystemtjänster inom vattenarbetet t.ex. våtmarker som med naturliga processer renar spillvatten fungerar buffrande vid höga vattenflöden samtidigt som biologisk mångfald gynnas.

En brasklapp är det mycket stora projektet med risk för negativ påverkan på Mälaren via bl.a. de stora hamnanläggningarna genom planerna för Förbifarten. Vattenskyddet måste uppmärksammas och följas noga här.

Beredningen vill också peka på att det blir tydligt, i denna fråga, precis som många andra frågor att den mycket splittrade ansvarsfördelningen mellan oss och flera andra aktörer skapar problem. Vi kan därför konstatera att som regionorganisation med ett tydligare samlat mandat kring frågor om både miljö och regionplanering så hade möjligheterna att ta ansvar för denna viktiga framtidsfråga varit större,

Miljöredovisning 2012 för Stockholms läns landsting

Miljöpartiet välkomnar ett ambitiöst miljöarbete inom SLL. Mycket av arbetet går åt rätt håll dock finns det några viktiga frågor där miljöarbetet helt uppenbart behöver förstärkas såsom t.ex. andelen ekologiska livsmedel och inte minst att minska energianvändningen för lokaler och transporter. Ett annat exempel är mängden insamlat matavfall. Landstinget har en lågt satt ambitionsnivå som inte ens den uppnås. Vi hoppas arbetet tar fart snarast.

Landstingets kanske viktigaste miljöuppgift är att bidra till att motverka klimatförändringarna och i detta arbete utgör andelen resande med kollektivtrafik kanske den viktigaste pusselbiten. Kollektivtrafiksatsningar och spårutbyggnader är strukturerande för hela samhällets utveckling. Självfallet bör planeringen av Förbifarten stoppas och kostnaderna om minst 45 miljarder och trängselavgifterna i denna summa, användas för kollektivtrafiksatsningar i stället.

Givetvis ska andelen förnybara drivmedel öka inom alla verksamheter (även de upphandlade).

Utsläpp av lustgas och andra klimatpåverkande medicinska gaser har tyvärr ökat i vissa verksamheter, ett fortsatt ambitiöst arbete behövs.

Att Landstinget föregår med gott exempel med egen elproduktion via bl.a. solceller och vindkraft borde vara en självklarhet, men ännu saknas i princip sådana satsningar.

Redovisningen tydliggör också att köttfria måltider är de mest klimatsmarta. Bra vegetariska alternativ måste utvecklas inom sjukvården.

Effekter av läkemedelsrester i råvatten och kemikalieanvändningen i vårt samhälle generellt är väsentliga frågor för både miljön och folkhälsan. Här måste ett proaktivt arbete fortsätta. Så även när det gäller buller- och luftkvalitetsfrågor.

Miljöpartiet ser med oro på att resurserna till TMR skurits ner och att personalen placerats i för små nya lokaler. Hur ska då det viktiga miljö- och regionplaneringsarbetet kunna utvecklas?

Slutrapport för handlingsprogrammet för energi och klimat

I ärendebeskrivningen står det att - syftet med att arbeta med handlingsprogram var att skapa handlingskraft inom ett område som saknar en utpekad aktör och där många krafter måste samspels för att nå den största regionala nyttan. Miljöpartiet anser att det är bra att landstinget tar klimat och energi på ett så pass stort allvar att ett handlingsprogram förbereddes. Valet av de fyra handlingsområden var väl avvägt och alla fyra handlingsområden måste tillsammans bidra till en klimatneutral Stockholmsregion.

Miljöpartiet anser däremot att de mål som sattes i handlingsprogrammet inte är tillräckligt höga. Vad finns det för mening att sätta upp ett handlingsprogram i tre steg när flera av målen uppnåddes redan i steg två? Målen i handlingsprogrammet måste höjas för att rapporten ska bli slagkraftig. Ett exempel är mängden insamlat matavfall. Målet på 35 procent kan enkelt höjas. I Västerås samlas 70 procent av allt matavfall in, och det är bara en timme bort.

Stockholmsregionen har idag ett utsläpp på ca 4,2 ton koldioxidekvivalenter per capita. Om vi räknar in importerade utsläpp som konsumeras i regionen är den sanna siffran närmare 16 ton per capita. Det innebär att vi lever ohållbart. Landstinget bör ha målet att bli klimatneutralt till 2030 och ett handlingsprogram som visar vägen dit.

Landstingsstyrelsen
Tillväxt- och regionplaneringsutskottet

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
2013-04-23

BILAGA 5
LS 1303-0466

Stockholms stad
Dnr 000496/2013

KF/KS kansli
Stadshuset
105 35 Stockholm

Förslag till färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050

Tillväxt- och regionplaneringsutskottet (TRU) anser att Stockholms stads förslag till färdplan ger en bra bild över den omfattande utmaning som staden liksom hela samhället står inför. Färdplanen har ett ambitiöst upplägg med tidplan för beslut och åtgärder, riskbedömningar och uppskattningar av kostnader för de olika sektorerna. Särskilt för energikraven vid nybyggnad är behovet av ökning på kraven tydligt tidsatta vilket är mycket positivt.

Om inte en mycket tydlig väg stakas ut kommer utfasningen av fossila bränslen bli avhängig av en rad osäkerheter, som t ex oljepriser, tillgång på fossila bränslen etc. Färdplanen skulle därför vinna på att ännu tydligare peka ut vilka de olika stegen är, vad som är viktigast att komma igång med och vem som är ansvarig. TRU anser också att uppföljning är avgörande för hur bra färdplanen kommer att fullföljas, något som ej beskrivs i nuläget. TRU ser positivt på att staden planerar att se över färdplanen vart fjärde år i samband med att Stockholms åtgärdsplan för klimat och energi revideras.

Ambitionen i stadens färdplan är ganska lågt satt i förhållande till den nationella färdplanen. Med tanke på att Stockholmsregionen och Stockholms stad har ett rejält försprång i jämförelse med övriga Sverige borde lokala färdplaner kunna sätta mål om att vara fossilbränslefria före 2050. Samtidigt är inte användningen av fossila bränslen enkel att eliminera, och mycket är avhängigt nationella beslut, därför, precis som staden påpekar, är det mycket viktigt att den nationella politiken får en tydlig inriktning mot ett fossilbränslefritt Sverige 2050. Stockholms stads roll som föredöme för resten av regionen är dock viktig, liksom Stockholmsregionens roll för andra regioner, varför en ambitiös inställning är att föredra. TRU anser att det t ex borde vara möjligt för Stockholms stad att påverka Fortum Värme att fasa ut de fossila bränslena i fjärrvärmerna före 2030. Särskilt som Stockholmsregionens övriga fjärrvärmeverk har en långt mindre andel fossila bränslen.

TRU instämmer med Stockholms stad i att det behövs politiska beslut på alla nivåer, kommunal, regional och statlig, för att möjliggöra färdplanen. Exempelvis behöver kollektivtrafiken stärkas för att biltrafiken ska kunna minska enligt stadens färdplan. Här finns det mycket som staden behöver samverka med andra regionala aktörer kring. Särskilt viktigt är det att landstingets trafikförvaltning och stadens trafikkontor kan samverka och hitta optimala lösningar för att göra kollektivtrafiken mer konkurrenskraftig jämfört med bilen. Viktiga åtgärder för att fler ska välja att resa kollektivt är bland annat att öka framkomligheten för kollektivtrafiken och därigenom minska restiden samt att hämma biltrafikens ökning genom att införa parkeringsrestriktioner och avgifter. TRU ser därför positivt på att Stockholms stads färdplan nämner åtgärder som innebär signalprioritering samt att kollektivtrafiken ges ett större utrymme i gaturummet. Trafikförvaltningen genomför för närvarande flera idé- och förstudier som syftar till att på sikt kunna öka kapaciteten genom ökad turtäthet i befintligt system samt genom ny spårutbyggnad. Att "flytta resenärer" från tid på dygnet då systemet utnyttjas maximalt (morgonrusningen) till andra tider på dygnet då trängseln inte är lika stor kan också öka kapaciteten i befintligt system. Stockholms Läns Landsting har genom det regionala trafikförsörjningsprogrammet för länet tagit fram långsiktiga mål för kollektivtrafiken, däribland mål om attraktiva resor, tillgänglig och sammanhållen region samt effektiva resor med låg miljö- och hälsopåverkan. Samverkan är också viktig för att tydligt peka på behovet av statliga insatser för att kunna genomföra en omfattande kollektivtrafikutbyggnad, men också för att verka för ökade nationella krav på fordon och bebyggelse, och möjligheten att arbeta med ekonomiska styrmedel som till exempel trängselskatt. Här är det viktigt att peka på de synnergieffekter som minskade växthusgasutsläpp medför. Åtgärder som minskar utsläppen av växthusgaser ger också positiva effekter för luft, buller och hälsa, vilket leder till ökad måluppfyllelse inom andra områden.

Stockholms stad är en del i en större region där inga skarpa gränser finns mellan bostads- och arbetsmarknader och med gemensamma utmaningar kring logistik och transporter, fjärrvärme och andra storskaliga system. TRU anser att staden behöver tydliggöra kopplingen till regionen i stadens arbete med att bli fossilbränslefri. Den regionala utvecklingsplanen RUFSS 2010, har bland annat pekat på att bebyggelsestrukturen behöver bli mer ytsnål, energieffektiv och anpassad till kollektivtrafiken. Promenadstad Stockholm har samma inriktning. TRU anser därför att det finns mycket att vinna på att ytterligare samordna dessa mål över kommungränserna i Stockholmsregionen. Det regionala miljömålsarbetet och genomförandet av

länets klimat- och energistrategi är också viktiga processer som hela regionen ska samverka kring.

TRU är positivt till att staden pekar på styrmekanismer som behövs och ser gärna en ännu tydligare beskrivning av de styrmedel som staden behöver, både på statlig, regional och kommunal nivå. Upphandling är ett viktigt styrmedel där Stockholms läns landsting har kommit långt och kan bidra med värdefull kunskap.

TRU anser att det är viktigt att regionen som helhet driver frågan om en fossilbränslefri Stockholmsregion. För att uppnå ett samhälle utan växthusgasutsläpp 2050 behövs en framsynt strategisk samhällsplanering på alla plan med en tätare bebyggelsestruktur, minskad biltrafik till förmån för gång, cykel och kollektivtrafik, samt en säkrad och utvecklad grönstruktur som samverkar med bebyggelse och infrastruktur.

Förslag till färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050

Miljö- och skärgårdsberedningen (Beredningen) föreslår att Tillväxt- och regionplaneringsutskottet ska föreslås besluta

att avge yttrande i enlighet med nedanstående skrivelse samt i övrigt enligt förvaltningens tjänsteutlåtande.

I remissvaret till "Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050" skriver Landstingsstyrelsens förvaltning att Stockholm stad, liksom Stockholmsregionen, har betydligt lägre utsläpp per invånare än övriga Sverige och att på grund av detta borde ambitionen vara att nå målet före 2050. Likaså påpekar en annan rapport från Miljöförvaltningen i Stockholms stad "Stockholm action plan for climate and energy 2010-2020" att det är möjligt att komma ner i så låga utsläpp som 1,8 ton per capita koldioxidekvivalenter redan 2020.

Beredningen vill instämma i att målen är för lågt satta och uppmanar både landstinget och Stockholms stad att skärpa målen och samarbeta ytterligare för att gemensamt uppnå en klimatneutral stad och region senast 2030.

